

Musiikkia, mutta mistä?

4.2.2026

Muistatko, milloin viimeksi olet ostanut cd-levyn tai peräti perinteisen lp-levyn? Minä en muista, sillä siitä on useita vuosia. Toki harrastajat hankkivat kokoelmiinsa vinyylejä ja pitävät äänitteitä arvossa, mutta kevyen musiikin keskivertokuluttaja käy harvemmin levyostoksilla. Vinyylilevyt ovat harrastajien suosiossa muun muassa kansitaiteen ja niiden soundin vuoksi. Cd:t taas ovat jo pikku hiljaa väistyneet suoratoistopalvelujen tieltä. Esimerkiksi uusissa autoissa ei enää ole cd-soittimia, musiikkia kuunnellaan omasta Spotifystä.

Suoratoistopalvelut, kuten Spotify, hallitsevat musiikkibisnestä. Levymyynti on vähentynyt ja ihmiset kuuntelevat netistä haluamansa artistin kappaleita. Esimerkiksi Spotifyn tarjontaa voi kuunnella maksutta, mutta tällöin kaikki palvelun ominaisuudet eivät ole käytettävissä. Myös YouTubesta voi ilmaiseksi katsoa haluamiaan musiikkivideoita. Kuluttajalle Spotify ja muut vastaavat palvelut avaavat tien musiikin taivaaseen muutamalla eurolla: hallussasi on koko musiikin kirjo meiltä ja muualta.

Artisti maksaa?

Artistin kannalta suoratoistopalveluissa on hyvät ja huonot puolensa. *Aresin* kappale *Menestys on paras tapa kostaa* on kerännyt yli 21 miljoonaa kuuntelua Spotifyssa (Spotify 26.1.2026). Toisaalta taas artistille maksettava korvaus kuunnelluista biiseistä on häviävän pieni: artisti saa keskimäärin 0,003–0,005 euroa yhdestä striimistä.

Suoratoistopalvelut lisäävät lisäävät toki artistin tunnettuutta ja toimivat artistien kannalta tehokkaina markkinointiväylinä: keikoille tulee herkemmin ihmisiä ja samalla saadaan myös markkinoitua uusia kappaleita. Myös marginaalisempi musiikki, kuten vaikka punk, leviää paremmin suoratoistopalvelujen kautta.

Suoratoistopalvelujen käyttäjät

Spotifyn ylivallasta kertoo se, että palvelulla on yli 700 miljoonaa käyttäjää (Tapiola, 2025). Spotifyn ilmaisversio tavoittaa yli 700 000 suomalaista kuukaudessa. Palvelua käytetään keskimäärin kaksi tuntia päivässä. (Oddy Digital, i.a.)

Lähes puolet (44 %) käyttäjistä on 15 – 34-vuotiaita (Oddy Digital, i.a.). Tämä näky myös siinä, mitkä ovat palvelun suosituimpia kappaleita. Tammikuussa (28.1.2026) kärkikymmenikössä oli lähinnä kotimaisia UMK-kilpailuun osallistuneita kappaleita sekä räppiä. Kuunnelluin biisi oli Aresin ja Bizin *Ikävä, kyllä.*

Kirjastojen rooli

Erityisesti 1970 – 1990-luvuilla musiikkikirjastoilla ja kirjastojen musiikkiosastoilla oli merkittävä rooli kansalaisten musiikkitarjonnassa. Suoratoistopalvelujen suosio on ollut yksi syy siihen, että yleisten kirjastojen musiikkitarjonta on supistunut. Pienemmät kirjastot ovat jopa luopuneet äänitteistä. Vuonna 2005 maamme yleisissä kirjastoissa oli 1 959 000 musiikkiäänitettä. Vastaava luku vuonna 2024 oli huomattavasti alempi: 1 625 719 äänitettä (Suomen yleisten kirjastojen tilastot, 2025).

Kokoelmien laajuus on pienentynyt ja myös musiikin lainausluvut ovat laskeneet (Suomen yleisten kirjastojen tilastot, 2025). Kirjastojen musiikkiosastoilla ja -kokoelmilla on silti iso merkitys kansalaisten näkökulmasta. Kirjastot tarjoavat myös mahdollisuuksia musiikin tekemiseen ja joissain kirkastoissa on esimerkiksi varattu bändeille oma tila, johon ne voivat varata harjoitusvuoroja.

Yksi kirjastojen tehtävä on musiikkikasvatuksen antaminen. Ne tarjoavat myös muuta musiikkia kuin listahittejä; maakunnallisuus, maailmanmusiikki ja pienet vaihtoehtoiset musiikin genret ovat merkittävä osa musiikkikirjastojen kokoelmia. Myös klassinen musiikki on sen harrastajien ulottuvissa musiikkikirjastojen kautta.

Spotifyn ja YouTuben kaltaiset palvelut ovat tervetulleita päivittäisen musiikinkulutuksen tyydyttäjiä. Kirjastojen musiikkitarjonta on kulttuuriteko, joka ei saa tyrehtyä. Siellä harvinaisemmatkaan genret eivät huku kaupallisen musiikin massatarjontaan.

Ari Haasio
SEAMK

FT Ari Haasio työskentelee SEAMKissa kirjasto- ja tietopalvelualan yliopettajana.

Lähteet

Oddy Digital. (i.a.). *Tiesitkö tämän jo Spotifysta?*https://oddydigital.fi/blogi/tiesitko-jo-taman-spotifysta-spotify-faktoja/

Spotify. (2025). *Suomen Top-50.*https://open.spotify.com/playlist/37i9dQZEVXbMxcczTSoGwZ

Spotify 26.1.2026

Tapiola, Paula. (4.11.2025). Spotifyn käyttäjämäärä ylitti 700 miljoonaa. *YLE*.https://yle.fi/a/74-20192119

Suomen yleisten kirjastojen tilastot. (2025). http://tilastot.kirjastot.fi